

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ

II семестр 2020-2021 н.р. курс силабус

освітній рівень перший (бакалавр)
галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 073 Менеджмент
освітня програма:
- управління персоналом та економіка праці (УПЕП)

Лекції та практики: за розкладом- <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Лектор: Позднякова Любов Олексіївна

Контакти: (057) 730-19-86, (057) 730-19-72 kaf_ekbiupt@ukr.net

Години прийому та консультацій:

кожна середа з 9.00-12.00

Розміщення кафедри: місто Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 3 корпус, 5 поверх, 528 аудиторія.

У сучасних економічних умовах вивчення проблем організації засноване на фундаментально нових концептуальних уявленнях про функціонування і ефективність праці, формування і регулювання кадрового потенціалу, а також на аналізі реальних економічних і соціальних процесів на підприємстві.

Організація праці допомагає розібратися у вельми складних питаннях:

- Як слід організувати працю в суспільстві і на конкретному підприємстві (у організації), щоб підприємець одержав найбільший ефект (прибуток), а суспільство в цілому - ВВП (вигляд)?

- Як слід побудувати оплату праці, щоб створити умови для підвищення його продуктивності і ефективності праці, а також підвищення рівня і якості життя населення?

- Як нейтралізувати плинність кадрів і сформувати надійну систему соціальних гарантій і соціального захисту працівників організації?

- Як управляти персоналом, щоб підвищити ефективність його використання?

Знання в області організації праці мають не тільки теоретичне, але і практичне значення, оскільки вони необхідні в підготовці фахівців вищої кваліфікації в області управління, менеджменту, наукових і практичних працівників, адаптованих до сучасного ринку праці незалежно від сфери їх майбутньої професійної діяльності.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-сміслову компетентність (формування у студентів систематизованого комплексу знань теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів організації праці; формування навичок і вмінь самостійно розробляти й обґрунтовувати заходи щодо вдосконалення організації праці);

2. Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей, що склалися в Україні та за її межами в області застосування методів оптимізації трудових процесів);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (знання форм прояву соціально - економічних законів у конкретних процесах управління соціально - трудовими відносинами, організації праці та забезпеченні її високої ефективності на всіх рівнях);

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області застосування механізмів забезпечення ефективної праці, критично оцінювати, системно й комплексно аналізувати стан організації праці на підприємстві, що дозволить ефективно реалізовувати положення концепції гуманізації праці в практичній діяльності менеджера);

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів в конкретних процесах управління соціально - трудовими відносинами, організації праці та забезпеченні її високої ефективності на всіх рівнях, формування плану реалізації етапів виробничого процесу та його технічної підготовки, організації обслуговування робочих місць);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом використання набутих знань в практичній економічній та управлінській діяльності, виконання необхідних розрахунків за допомогою основних компонентів процесу праці).

Чому Вас має зацікавити поглиблене вивчення цього курсу?

Якщо вас цікавлять теоретичні основи в області організації праці, діючі нормативні матеріали з питань організації праці, вітчизняний і закордонний досвід в області організації праці, цілі, завдання й напрямки наукової організації праці на підприємстві; хочете вміти досліджувати структуру й склад працівників підприємства, показники ефективності праці, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння економічної теорії, статистики праці, фізіології й психології праці.

Команда наших викладачів будуть готові надати будь-яку допомогу з деяких найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, з лютого по травень дає студентам глибоке розуміння систематизації успішних прикладів з визначення сучасних тенденцій в розвитку трудових ресурсів і в зайнятості та практичні рекомендації з формування і регулювання соціально-трудова відносин, заробітної плати, доходів населення та багато іншого.

Денна форма навчання:

Кількість кредитів ECTS – 6.

Лекції – 30 годин.

Практики – 30 годин.

Самостійна робота – 90 годин.

Індивідуальна робота – 30 годин.

Заочна форма навчання:

Кількість кредитів ECTS – 6.

Лекції – 8 годин.

Практики – 8 годин.

Самостійна робота – 134 години.

Індивідуальна робота – 30 годин.

Курс складається з однієї лекції і одного практичного заняття раз у тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розрахунку показників і резервів зростання продуктивності і ефективності праці, рівня і динаміки заробітної плати на підприємствах різних організаційно-правових форм власності, джерел формування фонду оплати праці і ефективне його використання. В рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців.

Теми курсу

Змістовий модуль 1. Організація праці. Умови праці та організація робочих місць	Змістовий модуль 2. Організація і мотивація праці.
<p>Тема 1. Організації праці: сутність, зміст, мета і завдання.</p> <p>Тема 2. Становлення і розвиток організації праці.</p> <p>Тема 3. Економічна і соціальна ефективність удосконалення організації праці.</p> <p>Тема 4. Трудовий процес, методи дослідження та основи раціоналізації.</p> <p>Тема 5. Поділ і кооперація праці на підприємстві.</p> <p>Тема 6. Організація і обслуговування робочих місць.</p> <p>Тема 7. Атестація робочих місць.</p>	<p>Тема 8. Колективні форми організації праці.</p> <p>Тема 9. Умови праці.</p> <p>Тема 10. Режим праці та відпочинку.</p> <p>Тема 11. Організація професійної підготовки робітничих кадрів.</p> <p>Тема 12. Дисципліна і мотивація праці.</p> <p>Тема 13. Організація праці окремих категорій працівників.</p> <p>Тема 14. Наукова організація праці на підприємстві.</p> <p>Тема 15. Управління організацією праці на підприємстві.</p>
Залік з дисципліни	

Організація праці / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Практичні заняття курсу передбачають виконання групових завдань з розрахунку конкретних компонентів процесу праці на окремому прикладі (групи від 3-х до 5 осіб) та презентацію власних розрахунків в кінці курсу щодо покращення використання робочого часу. Виконання завдання супроводжується заглибленням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Приклади питань для обговорення доступні на слайдах відповідних презентацій. Ось деякі з них:

- 1) Вплив системи організації праці на економічні показники діяльності організації.;
- 2) Професійний, функціональний, кваліфікаційний поділ праці. Система обмежень поділу праці;
- 3) Основні тенденції поділу праці в умовах ручної, механізованої й автоматизованої праці;
- 4) Форми кооперації праці. Значення раціонального поділу праці й кооперації для підвищення продуктивності праці.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <https://metod.kart.edu.ua/>
2. <https://www.nbuuv.gov.ua>
3. <https://www.mintrans.gov.ua>; www.mtu.gov.ua
4. <https://www.uz.gov.ua>
5. <https://www.ukrstat.gov.ua>

Лекції та практичні заняття

Денна форма навчання на II семестр. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Тижні	Кільк. год.	Тема лекції	Кільк. год.	Тема практичних занять
21	2	1. Організації праці: сутність, зміст, мета і завдання.	2	Сутність організації праці й необхідність її вдосконалювання на науковій основі.
22	2	2. Становлення і розвиток організації праці.	2	Історія розвитку організації праці персоналу
23	2	3. Економічна і соціальна ефективність удосконалення організації праці.	2	Наукова організація праці - поняття, зміст, завдання й принципи
24	2	4. Трудовий процес, методи дослідження та основи раціоналізації.	2	Регламентация й проектування організації праці

25	2	5. Поділ і кооперація праці на підприємстві.	2	Поділ і кооперація праці
26	2	6. Організація і обслуговування робочих місць.	2	Організація робочих місць і створення сприятливих умов праці. Пристрій і планування приміщень і розміщення робочих місць.
27	2	7. Атестація робочих місць.	2	Планування робочого місця. Оснащення й устаткування робочих місць
Модульний контроль знань				
28	2	8. Колективні форми організації праці.	2	Умови праці
29	2	9. Умови праці.	2	Основні завдання нормування праці. Об'єкти й методи нормування праці Організація технічного нормування
30	2	10. Режим праці та відпочинку.	2	Вивчення витрат робочого часу й зміст праці персоналу організації. Нормативи часу
31	2	11. Організація професійної підготовки робітничих кадрів.	2	Організація процесів праці по керуванню. Види розумової праці
32	2	12. Дисципліна і мотивація праці.	2	Індивідуальне планування робочого часу керівника (фахівця). Принципи й правила планування робочого часу
33	2	13. Організація праці окремих категорій працівників.	2	Делегування повноважень. Основні правила делегування повноважень
34	2	14. Наукова організація праці на підприємстві.	2	Економічна ефективність наукової організації праці
35	2	15. Управління організацією праці на підприємстві.	2	Структура сучасної організації: професійні й кваліфікаційні категорії персоналу
Модульний контроль знань				
Іспит з дисципліни				

Заочна форма навчання на II семестр. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Тижні	Кільк. год.	Тема лекції	Кільк. год.	Тема практичних занять
1	2	Організації праці: сутність, зміст, мета і завдання.	2	Сутність організації праці й необхідність її вдосконалювання на науковій основі.
2	2	Трудовий процес, методи дослідження та основи раціоналізації.	2	Регламентація й проектування організації праці
3	2	Колективні форми організації праці.	2	Умови праці
4	2	Управління організацією праці на підприємстві.	2	Структура сучасної організації: професійні й кваліфікаційні категорії персоналу
Іспит з дисципліни				

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам пропонується обрати один з запропонованих варіантів тем для виконання власного розрахунку впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **20 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 20 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.
- Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента або групи впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.

	Індивідуальне завдання включає:
1	Техніка особистої роботи
2	Вплив рівномірного завантаження персоналу на кінцеві результати виробництва
3	Автоматизація керування персоналом
4	Оформлення курсової роботи згідно з вимогами студентської навчальної звітності та наукових робіт.

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування знань в практичній економічній та управлінській діяльності. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі дискусійного клубу з питань застосування соціально - економічних законів у соціально – трудовій сфері. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

- Студент отримує оцінку за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Очікувані результати навчання:

За результатами вивчення даної дисципліни у студентів формується систематизований комплекс знань організації праці в суспільстві і на конкретному підприємстві (в організації), з метою одержання найбільшого ефекту (прибутку), а суспільство в цілому – внутрішнього національного продукту; побудові оплати праці, з метою створення умов для підвищення її продуктивності і ефективності, а також застосовувати принципи теорії організації праці на підприємстві в аналізі соціально-економічних процесів; проектувати трудові процеси з метою підвищення ефективності діяльності підприємства з урахуванням комплексу економічних, технічних і соціальних факторів.

Також, Ви навчитеся розраховувати, аналізувати і планувати показники і резерви зростання продуктивності і ефективності праці, рівня і динаміки заробітної плати на підприємствах різних організаційно-правових форм власності і методів господарювання, джерела формування фонду оплати праці й ефективно його використання; використовувати навички аналізу трудових процесів і витрат робочого часу; критично оцінювати, системно й комплексно аналізувати стан організації праці; вибирати й застосовувати найбільш ефективні форми організації праці на рівні підприємства.

А найголовніше, Ви зможете планувати й організувати власну діяльність, сполучати в ній головні принципи управління, застосовуючи залежно від ситуації, найбільш доцільні й ефективні стилі і методи роботи в організації праці.

Команда викладачів:

Позднякова Любов Олексіївна <http://kart.edu.ua/ekbiupt-ua/zav-kaf-ekbiypt-ua>-лєктор, д.є.н., профєсор кафедри економіки, бізнесу та управління персоналом на транспорті УкрДУЗТ. Доктор економічних наук (2004 р., 08.02.03 – Організація управління, планування і регулювання економікою.) Напрямок наукової діяльності: організаційно-управлінські аспекти розвитку базових галузей економіки України, зокрема транспортної, енергетичної та інших. Ефективність публічного управління і адміністрування.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, необхідно зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ

1. Охарактеризуйте організацію праці як науку, галузь економічної науки, навчальну дисципліну.
2. Роль організації праці в системі управління підприємством, взаємозв'язок і розходження організації праці й організації виробництва.
3. Назвіть основні етапи розвитку науки про організацію праці в країні й за рубежом.
4. Охарактеризуйте сутність, зміст і завдання організації праці на підприємстві.
5. Основні елементи, функції й принципи організації праці.
6. Нормування праці та його зв'язок з організацією праці й виробництва. Назвіть основні функції й принципи нормування праці на підприємстві.
7. Визначення ефективності з удосконалювання організації праці.
8. Охарактеризуйте поділ і кооперацію праці як основу його організації.
9. Назвіть види й форми поділу праці в суспільстві та на підприємстві.
10. Межі поділу праці. Дайте їхню характеристику.
11. Охарактеризуйте основні форми кооперації праці на підприємстві.
12. Назвіть прогресивні форми поділу й кооперації праці.
13. Робоче місце та його види.
14. Охарактеризуйте організацію робочого місця і його елементів.
15. Планування робочого місця і його види.
16. У чому полягає оснащення робочого місця.
17. Форми й системи обслуговування робочих місць.
18. Сутність комплексної атестації робочих місць на підприємстві.
19. Карта організації праці. Суть її комплексної регламентації.
20. Сутність умов праці й фактори, що їх визначають.
21. Оцінка умов праці на робочому місці, у цеху, на підприємстві.
22. Працездатність і її зміна протягом робочого періоду.
23. Режими праці й відпочинку, їхні види й основні принципи побудови.
24. Назвіть методи збереження працездатності.
25. Охарактеризуйте поняття трудового й виробничого процесу, їхній взаємозв'язок і основні елементи.
26. Класифікація трудових процесів для цілей нормування.
27. Трудова операція, її елементи, дайте їхню характеристику.
28. Охарактеризуйте фактори, що визначають склад і тривалість трудових процесів.
29. Принципи раціоналізації трудових процесів.
30. Дайте визначення поняття робочого часу як економічної категорії, його календарного й об'ємного виміру.
31. Класифікація робочого часу виконавця.
32. Класифікація робочого часу устаткування.
33. Охарактеризуйте методи вивчення робочого часу та їхні види, фактори, що впливають на вибір методу вивчення робочого часу.
34. Сутність фотографії робочого часу, її мети, методики проведення, обробки й аналізу даних.
35. Розкрийте сутність групової, бригадної й маршрутної фотографій робочого часу, методики їхнього проведення, обробки й аналізу даних.
36. Самофотографія робочого дня.
37. Охарактеризуйте метод моментних спостережень, сутність, особливості, сферу застосування, методику проведення ММН, обробку й аналіз даних.
38. Хронометраж. Чим відрізняються його види й методика проведення, обробка й аналіз даних.

39. Фотохронометраж.
40. Норми праці і їхні види.
41. Охарактеризуйте методи нормування праці, аналітичний метод і його різновиди.
42. Норма часу й нормування її складених елементів.
43. Фактори, що впливають на методику визначення норми часу. Охарактеризуйте методику розрахунку норм часу.
44. Норма виробітку та методи її встановлення.
45. Взаємозв'язок норми часу й норми виробітку.
46. Особливості нормування праці в різних типах організації виробництва.
47. Сутність, призначення, види нормативів з праці.
48. Охарактеризуйте системи налітого нормування праці.
49. Назвіть види розумової праці.
50. Види інформації.
51. Елементи організації управлінської праці.
52. Принципи організації управлінської праці.
53. Охарактеризуйте зміст процесів управлінської праці.
54. Класи й групи управлінських операцій.
55. Удосконалення руху документів в організації.
56. Дайте визначення поняття оперативні програми.
57. Дайте визначення поняття охорони праці й охарактеризуйте його.
58. Законодавча й нормативна база охорони праці.
59. Права й обов'язки працівників та роботодавців з охорони праці.
60. Охарактеризуйте систему нагляду й контролю за дотриманням законодавства про працю й правил з охорони праці.